21 februari 2027

Andere dag

Tweede zondag van de Veertigdagentijd

Premium

Bij deze dag

Deze tweede zondag van de Veertigdagentijd beklimmen we de berg. Natuurlijk een berg, waar anders? Op de berg immers werd Mozes geroepen, werden de Tien Woorden aangereikt; op de berg woont de Eeuwige in alle luister en heerlijkheid. De berg is in de Schrift de plaats waar hemel en aarde elkaar raken. Waar het erop aan komt, waar iets zichtbaar wordt van het geheim van de Naam. Ten aanschouwe van enkele leerlingen staat Jezus in lichterlaaie en spreekt met Mozes en Elia. Mozes, de centrale figuur in heel dat uittochtverhaal en ontvanger van de Tien Woorden. Elia, de profeet, die de Naam ontwaarde, niet in het geweldige gedruis, in storm en vuur, maar in de stilte van een zachte bries, en zo zijn roeping ontving. Jezus temidden van Wet en Profeten. Zo en niet anders mogen we Hem zien. Jezus is niet los verkrijgbaar. Dat is wat de evangelist ons wil vertellen. Indachtig Wet en Profeten zullen wij horen naar zijn stem, hetgeen Petrus (ooggetuige van wat er op de berg gebeurde) ons nadrukkelijk wil vertellen.

Theo Menting

Jaar B | Paars

ot
1 Koningen 19:9-18
ap
Psalmen 16
ep
2 Petrus 1:16-21
ev

Liedsuggesties

intr
LB 217 LB 221
ant
LB 535e
ot

Snel naar

LB 16 LB 16a en b
ev
LB 283 LB 339f LB 721 LB 892
sl
LB 543 LB 632 LB 722

In gesprek met Elia

Bij 1 Koningen 19:9-18 en Marcus 9:2-10

Er wordt veel gesproken in het verhaal van de verheerlijking van Jezus op de berg. Maar wat Elia en Mozes met Jezus bespreken wordt ons niet verteld. Wel lezen we wat Petrus zegt en juist dat is geen verstandige praat. Het bepaalt ons erbij dat het goed is om op onze woorden te passen, zeker als het over zaken gaat die God en Jezus betreffen. Hoe mooi is het dan als een stem uit een wolk zegt wat je moet doen. Het verhaal van Gods openbaring aan Elia op de berg Horeb illustreert dat.

Het verhaal over Elia begint in 1 Koningen 17 met grote woorden namens God die de confrontatie aangaat met Baäl als de god die zorgt voor de regen. Na de aankondiging van een lange droogte doet God er het zwijgen toe. Het volk staat vervolgens meer dan twee jaar droog: geen regen en geen Godswoord dat daar verandering in zou kunnen brengen. In het derde jaar klinkt Gods woord weer, nu alleen tot Elia. Hij moet de confrontatie met de koning zoeken en via hem met Baäl en zijn profeten. Die confrontatie vindt plaats op de berg Karmel. Het komt tot een echte ‘show-down’. Het antwoord op de vraag wie de ware god is zal door deze god met vuur uit de hemel gegeven moeten worden. Wat opvalt in de beschrijving is dat het ook een verbale kwestie is. De profeten van Baäl schreeuwen om het hardst, maar ze krijgen geen antwoord. ‘Er was geen stem en er was geen antwoord’, zo staat er woordelijk (1 Kon. 18:26). Drie verzen verder wordt het nog eens ingepeperd: ‘Er was geen stem, geen antwoord en geen aandacht.’

De God van Israël betoont zich vervolgens met vuur uit de hemel de ware god. Dat is voor het volk het sein om de juiste keuze te maken: ‘De Heer, Hij is god’, zo roepen zij vol vuur tweemaal uit. Een krachtige geloofsbelijdenis waarvoor maar weinig woorden nodig zijn. Daarna wordt het echter weer angstwekkend stil. Koningin Izebel voert de boventoon. Zij spreekt plechtig Elia’s doodvonnis uit. En haar woord lijkt nu opeens wet te zijn. Van het vrome volk wordt niets meer vernomen. Hun geloof zit blijkbaar niet zo diep. En Elia wordt zozeer in het nauw gebracht dat hij overweegt om er zelf maar een einde aan te maken. Waar is die aansprekende God gebleven? Het lijkt erop alsof God wil aangeven dat het

Woord voor woord

Op het dieptepunt van zijn ellende krijgt Elia een eerste signaal. Een boodschapper spreekt hem aan (1 Kon. 19:5). Wie dat is en vanwaar hij komt, wordt er niet bij gezegd. Ten onrechte wordt in bijna alle vertalingen de bode al nader aangeduid als een bode van God, een engel. Maar zijn identiteit wordt in het verhaal pas twee verzen verder onthuld. Vooralsnog is de bode niet onderscheiden van de bode die volgens vers 2 door Izebel naar Elia gezonden was om zijn terdoodveroordeling mee te delen. Het tegengeluid van Gods woord dringt slechts langzamerhand tot Elia door. Het gaat stap voor stap. Eerst is slechts sprake van een bode, die hem aanraakt. Dan lezen we van een bode van de Heer die hem aanspreekt en weer twee verzen verder lezen we: 'Het woord van de Heer kwam tot hem.' Zo maken we als lezer mee hoe Elia zich gaandeweg bewust wordt van het feit dat God zelf hem aanspreekt.

Nadat Elia zijn verdrietige verhaal verteld heeft, kondigt God zelfs aan dat Elia Hem nu ook in levenden lijve mag ontmoeten. Opnieuw gaat het stap voor stap. Drie grootse natuurverschijnselen gaan voor God uit. God zelf komt er echter niet in mee. Dat had wel gekund. In andere verhalen lezen we dat Gods komst gepaard kan gaan met een storm, een aardbeving of een vuur. Dat laatste was onlangs nog gebeurd op de Karmel. Nu gaat het heel anders. De openbaring gaat niet gepaard met geweld en grote woorden. Zelfs God wordt niet bij name genoemd. Er is slechts sprake van een stem. In vers 9 lazen we nog: 'Toen kwam het woord van de Heer tot hem.' In vers 13 is dat vervangen door: 'toen klonk er een stem.' Het is de 'stem van een zachte stilte' uit vers 12. Wie het verhaal van Elia's strijd kent herinnert zich hoe de profeten van Baäl hadden moeten constateren dat er 'geen stem' van Baäl was (18:26.29). Je zou dan wellicht verwacht hebben dat God zich hier luid en duidelijk zou manifesteren. Maar blijkbaar is dat te oppervlakkig gedacht. Voordat het verhaal van God met Elia verder gaat moet er eerst stilte komen.

Geen woorden maar daden

In de stilte wordt Elia's depressie overwonnen. De hervonden ruimte wordt gevuld met heldere opdrachten. Ze maken hem duidelijk dat er een perspectief is. We kunnen ons voorstellen dat Elia en Mozes zo ook met Jezus gesproken hebben. Maar het is niet aan ons om daarover te speculeren. We zouden dezelfde fout kunnen maken als Petrus. Het zou wel eens zo kunnen zijn dat men zich ten onrechte geroepen voelt om zich met 'hogere' zaken bezig te houden. Luister nu maar gewoon naar Jezus, zegt de stem uit de hemel. Net als Elia zul je dan voldoende ontdekken om gewoon te gaan doen.

Klaas Spronk

Snel naar

Gerelateerd

Anders gedaan

‘Voor hun ogen’

Bij Marcus 9:2-10 Net als bij foto’s van het bereiken van een bergtop, blijft ook in de evangelielezing het lijden dat met het bereiken van de top gepaard gaat vrijwel uit beeld. Alleen de goede verstaander hoort dat het in Marcus 9:9-10 gaat over opstanding uit de dood. ‘Huh?’, denken de leerlingen, die dat niet

Actueel

Allerheiligste armoede De heilige Clara van Assisi (1193-1253) leefde meer dan veertig jaar lang in de beslotenheid van het klooster San Damiano in Assisi. Net als de heilige Franciscus koos zij voor een leven van radicale armoede, in het voetspoor van Christus. Al in het begin van haar kloosterleven vroeg en kreeg zij

Invalshoek

Kleding (Marc. 9:2-10) ‘Kleren maken de man’, luidt het spreekwoord. Het zegt vaak iets over wie je bent, wat je mooi vindt, hoe je er graag uit wilt zien. Sommige mensen vinden het ook leuk om zich te verkleden en in een andere rol te stappen. Als wij bewoners benaderen voor een rol in het kerstspel is een

Snel naar

Lied onder de loep

LB 892 – Niet in ‘t geweldige geluid Dit lied van Muus Jacobse, overgenomen uit het Liedboek voor de kerken (1973), is gebaseerd op de lezing uit het Oude Testament van vandaag: Elia bij de Horeb, waarin de profeet God niet herkent in storm, aardbeving of vuur, maar in het ‘zachte suizen’. De tekst volgt een

Kansen voor gebed

Here God, dank dat wij kleren hebben om aan te trekken. Kleren om in te werken, in te spelen. Misschien zelfs kleren voor de zondag. Dat we elkaar daaraan kunnen herkennen. Zoals ook U herkenbaar was voor uw vrienden en herkenbaar zult zijn voor ons.

Alternatief

Theologie.nl
Verdieping en inspiratie

Meer weten?

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief.

E-mailadres *

Theologie.nl

Lid worden
Over ons
Nieuwsbrieven

Thema's

Bijbel
Levensvragen
Opinie

Snel naar

Aanmelden

Theologische boeken

Theologie © 2026